

Ενότητα 29 Οι βαλκανικοί πόλεμοι (1912 – 1913)

Αίτια βαλκανικών πολέμων

1. η προσπάθεια των Νεοτούρκων να εκτουρκίσουν βίαια το οθωμανικό κράτος, πράγμα που σήμαινε διώξεις σε βάρος αλλοεθνών πληθυσμών

2. Η αναζωπύρωση των εθνικών αισθημάτων των Βαλκανικών λαών που επιθυμούσαν όχι μόνο την προστασία των ομοεθνών τους αλλά και την προσάρτηση των εδαφών στα οποία αυτοί κατοικούσαν

3. Ανάμειξη Δυνάμεων στην Ανατολική Μεσόγειο και ο μεταξύ τους ανταγωνισμός

- Η Γερμανία είχε διεισδύσει οικονομικά στην Οθωμανική αυτοκρατορία
- Η προσάρτηση της Βοσνίας- Ερζεγοβίνης από την ΑΥΣΤΡΙΑ ΤΟ 1908
- Η κατάληψη της Λιβύης και Δωδεκανήσου από την Ιταλία (1911-1912)

Προς τη Σύγκρουση – οι Βαλκανικές Συμμαχίες

- Ο Βενιζέλος ακολούθησε πολιτική κατευναστική απέναντι στις νεοτουρκικές προκλήσεις
- Διότι προέκρινε ότι η Ελλάδα δεν ήταν επαρκώς προετοιμασμένη για πόλεμο
- Άνοιξη του 1911 υιοθέτησε την πολιτική της βαλκανικής συνεννόησης.
- Έτσι υπογράφηκαν συνθήκες συμμαχίας ανάμεσα στη Σερβία Βουλγαρία Ελλάδα Μαυροβούνιο.
-

Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος (Οκτώβριος 1912 – Μάιος 1913)

Αφορμή

Η άρνηση του Σουλτάνου να σέβεται τα δικαιώματα των χριστιανικών εθνοτήτων που ζούσαν στην οθωμανική αυτοκρατορία

Και να προχωρήσει σε μεταρρυθμίσεις προς όφελός τους

Ελληνική προέλαση και νίκες στο μέτωπο

Με αρχιστράτηγο τον βασιλιά Κωνσταντίνο η στρατιά Θεσσαλίας άρχισε την προέλασή της και

- 9 Οκτωβρίου επιτέθηκε κατά μέτωπο στην οχυρή τοποθεσία του Σαραντάπορου εξαναγκάζοντας τους Τούρκους να υποχωρήσουν στα Σέρβια και την Κοζάνη εγκαταλείποντας το πολεμικό υλικό
- 10 Οκτωβρίου μπαίνει στα Σέρβια
- 11 Οκτωβρίου τμήματα της ταξιαρχίας ιππικού καταλαμβάνουν την Κοζάνη
- Η Στρατιά Θεσσαλίας στράφηκε προς τα ανατολικά με στόχο την απελευθέρωση της Θεσ/νικης
- 16 Οκτωβρίου ελευθερώνει την Κατερίνη και τη Βέροια
- 19- 20 Οκτωβρίου τα Γιαννιτσα. Οι Τούρκοι συμπύσσονται εσπευσμένα προς τη Θεσ/νίκη και υποχρεώθηκαν να υπογράψουν στις 26 Οκτωβρίου την παράδοση της Θεσ/νίκης στον αρχιστράτηγο Κων/νο.

Ελληνικό Ναυτικό

Με αρχηγό τον Ναύαρχο Κουντουριώτη απελευθέρωσε με εθελοντικά σώματα προσκόπων και αγήματα πεζοναυτών τη Χαλκιδική και όλα τα νησιά του Β.Α. Αιγαίου το ένα μετά από το άλλο.

οι ναυμαχίες της Έλλης, της Λήμνου με επικεφαλής το θωρηκτό Αβέρωφ

- εξασφάλισε την κυριαρχία του στόλου στο Αιγαίο,
- έκλεισε τον Τουρκικό στόλο στα Δαρδανέλια
- απαγόρευσε τις στρατηγικές μεταφορές τουρκικών στρατευμάτων από τις ασιατικές ακτές στη Βαλκανική χερσόνησο.
- 9 Δεκεμβρίου 1912 το υποβρύχιο «Δελφιν» επιτέθηκε κατά του τουρκικού καταδρομικού «Μετζίδε» ήταν η πρώτη τορπιλική επίθεση στον κόσμο.

Παράγοντες επιτυχιών

Η ποιοτική υπεροχή
Η ναυτική παράδοση του προσωπικού
Εμπνευσμένη ηγεσία.

Αεροπορία

Παρότι μικρός στόλος ανέλαβε και εκτέλεσε σημαντικές αποστολές αναγνωρίσεως αλλά και προσβολές κατά επίγειων εχθρικών στόλων προς όφελος του Στρατού στη Μακεδονία και την Ήπειρο.

- 24 Ιανουαρίου 1913 ελληνικό υδροπλάνο πραγματοποίησε την πρώτη στον κόσμο αποστολή ναυτικής συνεργασίας αναγνωρίζοντας τον τουρκικό στόλο στα Δαρδανέλια κατά του οποίου έριξε 6 βόμβες. Η Ελλάδα ήταν η πρώτη χώρα που χρησιμοποίησε αεροπλάνο ως πολεμικό μέσο στο πεδίο της μάχης.

Συνθήκη Λονδίνου

Ο Βαλκανικός τερματίστηκε τυπικά με την υπογραφή της συνθήκης του Λονδίνου. Προέβλεπε:

- Η Οθωμανική Αυτοκρατορία υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει όλα σχεδόν τα ευρωπαϊκά –βαλκανικά εδάφη.
- Το μέλλον των νησιών του Β.Α. Αιγαίου , της Χερσονήσου του Αγίου Όρους και το καθεστώς της Αλβανίας θα καθορίζονταν από τις Δυνάμεις.
- Η Αλβανία αναγνωρίστηκε ως ανεξάρτητο κράτος
- Τα Δωδεκάνησα παρέμειναν υπό Ιταλική κατοχή.

Δολοφονία του Βασιλιά Γεώργιου

Στη Θεσ/νικη με δάκτυλο της Γερμανίας προκειμένου στο θρόνο να ανέβει ο Κων/νος χωρίς ωστόσο να αποδειχτεί η αλήθεια της άποψης.

Β' Βαλκανικός πόλεμος (ιούνιος – Ιούλιος 1913)

Ήταν αποτέλεσμα των πολλών εκκρεμοτήτων που άφηνε η Συνθήκη του Λονδίνου.

- Έτσι τμήματα της Μακεδονίας ενώ ελέγχονταν από τον Ελληνικό στρατό διεκδικούνταν τόσο από τη Βουλγαρία όσο και από τη Σερβία.
- Η Ελλάδα και η Σερβία Συμμαχούν για να αντιμετωπίσουν της απαιτήσεις της Βουλγαρίας.
- Μεσα Ιουνίου ο Βουλγαρικός στρατός επιτέθηκε ταυτόχρονα εναντίον ελληνικών και Σερβικών θέσεων.
- Ο Ελληνικός στρατός κατέλαβε ολόκληρη την Α. Μακεδονία, Δυτική Θράκη φτάνοντας ως την Αλεξανδρούπολη.
- Οι Ρουμάνοι εισέβαλαν στη Βουλγαρία, ενώ οι Τούρκοι ανακατέλαβαν την Αδριανούπολη στην Α.θρακη